

Крім цього, є перспективним створення німецько-українського і українсько-німецького юридичних словників, але їх розробці має передувати велика підготовча робота: зібрання юридичних термінів, виявлення випадків їх багатозначності і синонімії, уточнення словникової відповідності в українській і німецькій мовах.

Барська Г. О.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
викладач кафедри германських та романських мов*

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ПРАВОЗНАВЦІВ

У період становлення інформаційного суспільства, проблема необхідності розвитку читацької компетенції майбутніх юристів особливо актуальна, оскільки, з одного боку, у сучасних дослідженнях відмічається украй низький престиж читання серед студентів вищих навчальних закладів, його деформований характер, обумовлений впливом екранної культури. З іншого боку, компетентним спеціалістом вважається той, хто здатен продуктивно засвоювати великі об'єми інформації, перетворювати їх у своє «особисте» знання та активно використовувати для вирішення різнопланових завдань у професійній діяльності.

Об'єктом даної роботи виступає професійно-орієнтована читацька компетенція, якій відводиться дуже важлива роль у процесі освітньої підготовки студентів-правознавців.

На думку науковців (Н. Л. Гончарова, Е. Ф. Зеер, І. О. Зимня, Т. Е. Ісаєва, К. Ю. Колесіна, Н. В. Кузьміна, А. К. Маркова, Л. М. Митіна, Г. К. Селевко, Л. А. Петровська, А. В. Хуторський та ін.) причини звернення сучасної педагогіки до понять «компетенція / компетентність», «компетентнісний підхід» обумовлені: (1) істотними змінами у суспільстві, прискоренням темпів соціально-економічного розвитку; (2) пошуком нової концепції навчання, яка відображає зміни, орієнтовані на відтворення таких якостей особистості, як мобільність, динамізм, конструктивність, професіоналізм; (3) задачами модернізації загальної і професійної освіти, необхідністю їх відповідності як потребам особистості, так і суспільства; (4) розвитком процесів інформатизації, які призводять до того, що система професійної підготовки змінюється на основі зростаючих потоків інформації.

За словниковими джерелами компетенція (від лат. *competo* – домагаюся, відповідаю) тлумачиться як «коло питань, в яких людина добре обізнана; коло чийось повноважень, прав» (Ожегов С. И., Шведова Н. Ю. Толковый словарь русского языка. Изд-во: М.: ИТИ Технологии, Издание 4-е, доп., 2006, с. 289); «коло повноважень будь-якого органа, посадової особи; коло питань, в яких конкретна особа має знання, досвід» (Новый энциклопедический словарь. – М.: Рипол Классик, 2006, с. 595);

«добра обізнаність із чим-небудь; коло повноважень будь-якої організації, установи, особи» (Новий тлумачний словник української мови: в трьох томах. – К.: Аконіт, 2005, с. 874).

Уперше «компетентнісна» тема почала розроблятися в Англії в 50-60 роки минулого століття. Базовими категоріями нового підходу стають паронімічні поняття «компетенція» та «компетентність». Вони мають як спільні категоріальні ознаки, так і специфічні риси, а їх зміст є об'єктом бурхливих дискусій у наукових сферах.

Так, А. В. Хуторський під «компетенцією» розуміє сукупність взаємопов'язаних якостей особистості, що задаються по відношенню до певного круга предметів і процесів. «Компетентність» він визначає як володіння людиною відповідною компетенцією, що включає її особистісне відношення до неї та до предмету діяльності. Інакше, можна сказати, що компетенція – це наперед задана вимога до освітньої підготовки того, хто навчається, а компетентність – вже існуючі якості особистості того, хто навчається, та мінімальний досвід по відношенню до діяльності у заданій сфері (Хуторской А. В. Ключевые компетенции. Технология конструирования образования. // Народное образование, 2003. – № 5 – С. 58-64).

Н. Л. Гончарова визначає компетентність як поняття іншого смислового ряду, вважаючи її реальною, такою, що властива конкретній особистості, та залежить від людини. Вона відмічає, якщо в узагальненому виді компетенцію можна визначити як властивість, якість, то компетентність, як володіння цією властивістю, що проявляється у професійній діяльності. Автор акцентує увагу на тому, що термін «компетентність» логічно вживати для характеристики спеціаліста у його професійній діяльності, а «компетенція» – для позначення базової властивості (якості), яка формує компетентного спеціаліста (Гончарова Н. Л. Категории «компетентность» и «компетенция» в современной образовательной парадигме / Н. Л. Гончарова // Сборник научных трудов Сев. Кав. ГТУ. Серия «Гуманитарные науки», 2007. – № 5).

Однією з ключових компетенцій виступає читацька компетенція, яку в галузі іноземних мов досліджували М. С. Гришина, С. В. Радецька, Ю. В. Романюк, К. В. Симоніан, С. І. Шевченко та ін. Формування читацької компетенції передбачає чітке уявлення вимог до відповідних знань та навичок у межах різних навчальних дисциплін. Читацька компетенція тісно пов'язана з функціональною грамотністю. Йдеться про сукупність знань та навичок, що дозволяють індивіду працювати з різними видами письмових текстів – читати, розуміти їх, оперувати отриманою інформацією у різних пізнавальних і практичних ситуаціях. Інакше, мова йде не про техніку читання, а про здатність індивіда читати, щоб набувати нових знань, які допомагають у подальшому навчанні та у практичному житті.

У задачі формування читацької компетенції студентів-правознавців входить: розвиток комунікативних, інтелектуальних та рефлексивних зді-

бностей; збагачення особистісного і професійного досвіду; адаптація до умов життя і діяльності в інформаційному суспільстві.

Сьогодні багато педагогів-науковців та дослідників переконані, що підготовка фахівців у будь-якій сфері повинна здійснюватися на новій концептуальній основі у рамках компетентнісного підходу. У ХХІ столітті національна доктрина розвитку освіти України визначила, що головною метою української системи освіти є створення умов для розвитку і самореалізації кожної особистості, забезпечення високої якості освіти випускникам вищих навчальних закладів.

Саме тому формування професійно-орієнтованої читацької компетенції студентів-правознавців є перспективним напрямком у розвитку сучасної системи освіти. Це дозволить покращити комунікативні, інтелектуальні, професійні та особистісні характеристики студентів для їх подальшого застосування у професійній діяльності.

Матієнко А. В.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
викладач кафедри іноземних мов*

LINGUISTIC REASONS OF LEGAL LANGUAGE'S MISUNDERSTANDING

Linguistic barrier of misunderstanding may be connected either with the style of the speech, used lexis or structure of the sentence. Legal language has its own peculiarities.

As to the teacher's style of speech, rather fast tempo of explanation may lead to misunderstanding. Rapid speech is a quick report of information. Understanding and mastering of such information will be successful if the information processing is fast as well. But such coincidence happens rarely. The speed of processing (perception, understanding, realization, memorization) of information is strictly individual, and a student who learns the phenomena of legal matters, can not possess high speed of processing. Though the student had time «to catch» the idea during the quick tempo of explanation, he does not have enough time for comprehension of perceived information. Thus, fast tempo of explanation results in misunderstanding, trains superficial thinking and creates the psychological discomfort, connected with the intellectual stress of «pursuit of teacher's thought».

The investigations dedicated to the problems of understanding emphasize the dependence of understanding on the lexical variety of description. If the speech is too detailed, as any law, that takes into account every feature, the described situation will be so complicated that its understanding will be almost impossible. The same result is achieved if the speech is too scant (Крымский С. Б. Характеристики понимания // Логический анализ естественного языка. 1982, с. 155). Everything is clear as to the scant vocabulary, there exists